

ПРОЯВИ ЕКОЛОГІЧНИХ НЕБЕЗПЕК, ГАРАНТУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СВІТУ, ЗБЕРЕЖЕННЯ ЕКОСИСТЕМ

*Бойко К. О.,
здобувач вищої освіти
спеціальність 071 «Облік та оподаткування»
Миколаївський національний аграрний університет*

На сьогодні актуальним та доцільним є розгляд теми екології. Далеко не перше покоління поспіль людство живе з постійним і нав'язливим страхом екологічних катастроф. Вирубка лісів, забруднення океану, руйнування озонового шару, – ці фрази ми чули в своєму житті сотні, а то й тисячі разів. Давайте розбиратися, які екологічні проблеми становлять небезпеку для нас і наших нащадків. Питання екологічної безпеки є об'єктом досліджень багатьох вчених-науковців, таких як: С. Латковської [1], Н. Зіновчук, А. Омельченка [2], К. Бужимської, Г. Обиходу [3].

Людина взаємодіяла і впливала на навколишнє середовище з самого моменту виникнення його виду. Однак по-справжньому відчутного масштабу цей вплив досягнув лише в XVIII столітті з початком промислової революції. У цей момент людина вийшла з природного кругообігу живої природи і почала диктувати планеті власні правила. Планета почала змінюватися, але ми це помітили далеко на відразу – наша цивілізація була зайнята іншими речами: видобутком палива (вугілля, газу, сланців, нафти), металу та інших корисних копалин. Обернулося це глобальним забрудненням ґрунту, води і повітря, стало причиною екологічної кризи. Інтенсивність цього процесу продовжує зростати катастрофічними темпами, а серйозні наслідки екологічної кризи людству доведеться усувати вже в найближчому майбутньому [2].

Існує кілька причин цієї проблеми, і, що характерно, кожна з них пов'язана з діяльністю людини: масштабна вирубка лісів по всій планеті; розширення території населених пунктів, поява нових; шкідливі хімічні викиди в атмосферу; пристосування природних територій під сільськогосподарські потреби; використання хімічних реагентів в землеробстві; зростання населення планети, і, як наслідок, збільшиться попит на продукти рослинного та тваринного походження; незаконне полювання, бракон'єрство; екологічні, техногенні катастрофи. Екологічна політика є головним критерієм в структурі екологічної безпеки України. Головним стратегічним документом щодо державної екологічної політики в Україні є «Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року». Цим документом зазначається, що процеси глобалізації та суспільних трансформацій підвищили пріоритетність збереження довкілля, а отже, потребують від України вжиття термінових заходів. Основною метою державної екологічної політики є досягнення доброго стану довкілля шляхом запровадження екосистемного підходу до всіх напрямів соціально-економічного розвитку України з метою забезпечення конституційного права кожного громадянина України на чисте та безпечне довкілля, впровадження

збалансованого природокористування і збереження та відновлення природних екосистем [4].

Одним із стратегічних документів є Стратегія сталого розвитку, яка була зорьєнтована на чотири основні вектори дій: розвиток, безпека, відповідальність та імідж. В рамках названих чотирьох векторів руху реалізується 62 реформи та програм розвитку держави. Для забезпечення екологічної безпеки найважливішими є наступні програми: «Програма енергоефективності», «Програма енергонезалежності», «Програма збереження навколишнього природного середовища» та «Реформа у сфері забезпечення безпечності та якості харчових продуктів». До основних зовнішніх загроз екологічної безпеки України можна віднести, зокрема, парниковий ефект, глобальне потепління, а до внутрішніх загроз – надзвичайні ситуації природного та техногенного характеру. Одним із джерел внутрішніх та зовнішніх загроз є невирішена проблема скупчення відходів та несанкціонованих звалищ [5].

Запобігання екологічній кризі можливе тільки на основі формування нового типу взаємовідносин людини та природи, що виключають можливість руйнування та деградації довкілля. З огляду на це, стратегічною метою екологічної політики будь-якої держави має визнаватися збереження та відновлення природних екосистем, підтримання їх цілісності та життєзабезпечувальних функцій для сталого розвитку суспільства, підвищення якості життя, поліпшення здоров'я населення та демографічної ситуації, забезпечення екологічної безпеки.

Бібліографічний список:

1. Лутковська С.М. Ідентифікація екологічних ризиків у системі еколого-економічної безпеки. Науковий журнал «Наукові горизонти». 2020. №03 (88). С. 136-143.
2. Омельченко А., Обиход Г., Нечитайло Т. Екологізація економічного розвитку як фактор модернізації виробництва. Економіст. 2016. № 6. С. 24-27.
3. Обиход Г. О. Екологічна безпека сталого розвитку. Київ : ІЕПСР НАНУ, 2019. 344 с.
4. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року [Електронний ресурс]: Закон України. Стратегія від 28.02.2019 № 2697-VIII. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text>
5. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» [Електронний ресурс]: Указ Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>